

מסכת תענית דף כב.

- (כא:) היה **בת קול** שאומרת שלום עליך **לאבא אומנא** בכל יום, **ולאביי** בכל ערב שבת, **ולרבא** בכל ערב יום כפור.
 - (כב.) **חלשה דעתיה דרבא** משום אביי, דלרבא לא אתי שלמא אלא עיו"כ, ולאביי בכל ע"ש. **אמרו** לו בחלום שדי לך במה שאתה בזוכתיך מגן על כל עירך.
- ~~~~~
- **אליהו הנביא היה שכוח אצל ר' ברוקא חוזהו וא"ל ר' ברוקא** לאליהו מי הוא בן עולם הבא בהשוק שהיה שם.
 - **אמר אליהו** שההוא גברא דנועל נעלים שחורים שלא כמנהג היהודים ואינו לובש ציצית הוי בר עולם הבא.
 - **רץ ר' ברוקא** אחריו, וההוא גברא אמר לבא למחר.
 - **למחר** אמר שהוא שומר בית האסורין של מלך, והוא נותן האנשים בצד אחד והנשים בצד שנייה והוא נותן מיטתו ביניהם כדי שלא יחטאו, וכשבעל בית האסורין נותן עיניו על בת ישראל, הוא מוסר נפשו להצילה, וכגון יום אחד שהיה שם נערה המאורסה ונתן בעל בית האסורין עיניו בה לאנסה, ולקח ההוא גברא שמרים בן היין האדומין כדם ונתן בשולי בגדיה כדי שיאמרו הגויים שדרך נשים לה ומאוסה, ובכך הצילה.
 - **שאל אותו ר' ברוקא** אמאי לובש מנעלים שחורים ואמאי לא מטיל ציצית.
 - **אמר לו ההוא גברא** כדי שלא נראה כיהודי, ויכול לילך אצל הגויים, וכששומע שהם רוצים לגזור גזירות כנגד היהודים, הוא הולך אצל רבנן כדי שיתפללו ליבטל הגזירה.
 - **שאל אותו ר' ברוקא** אמאי אמר בתחילה לבא למחר ולא דיבר אתו אותו היום,
 - **ואמר לו ההוא גברא** משום שבהיא שעתא גזרו גזירה, והיה צריך לילך אצל רבנן להתפלל על זה מיד.
 - **ועוד מראה אליהו הנביא לר' ברוקא** להנך תרי שהם נמי בני עולם הבא, ושאל אותם ר' ברוקא מה הם עושים,
 - **ואמרו לו** שהם אנשים שמחים, ומשמחים אחרים כשרואין אדם שהוא עצב משמחין אותו, וכן אם יש מריבה בין שני אנשים, משמחים שניהם ועושים שלום ביניהם, והבאת שלום בין אדם לחברו הוא אחד מן הדברים שאוכל פירותיהן בעולם הזה והקרן קיימת לעולם הבא.

מסכת תענית דף כב.

- ת"ר (כמו המשנה דף יט.) **על אלו מתריעין בכל מקום**, על השדפון ועל הירקון (חולי) ועל הארבה ועל החסיל ועל החיה רעה (משכלת בני אדם).
- ר' עקיבא אומר (ויש גורסין ת"ר, והוי ברייתא אחרת) על השדפון ועל הירקון בכל שהוא, ועל הארבה ועל החסיל, אפילו לעוף אחד.
- ואע"פ שנאמר במשנה דף יט על שנראה כמלא פי תנור, תירץ רש"י שהשיעור להתענות הוא מלא פי תנור, אבל מתריעין אפילו אם נראה כל שהוא. ועוד תירץ רש"י שזה שהמשנה אמר מלא פי תנור משום שזה היה המעשה, אבל באמת מתענין ומתריעין אפלו לכל שהוא.

• ת"ר זה שאמרו מתריעין על חיה רעה, היינו בזמן שהיא משולחת (מן השמים).

משולחת (מן השמים)	אינה משולחת (דהיינו אורחה)
נראית בעיר (ביום).	נראית בשדה (אפילו ביום וכ"ש בלילה).
ביום (בעיר).	בלילה (אפילו נראית בעיר וכ"ש בשדה).
ראתה שני בני אדם ורצתה אחריהן, אפילו בשדה. (הא עומדת והיה סמוך לאגם - אינה משולחת).	נחבאת (ברחה) מפניהם (הא עומדת ואינה סמוכה לאגם - הוי משולחת).
טרפה שני בני אדם ואכלה אחד מהם, (דכיון דלא היתה רעבה, אמאי קטלה ליה לאידך), (הא לא אכלה אלא רצתה אחריהם, אינה משולחת, וזה באגם גופה, שחוץ לאגם הוי משולחת אם רצתה אחריהם).	אכלה שניהם באגם (שמפני הרעב אכלתם).
עלתה לגג (והוא הדין לבית שתחתיו) ונטלה תינוק מעריסה, ומיירי כגון כוכא דצידי, שאע"ג דלאו בנין קבוע הוא ולא הוה כיישוב, הויא משולחת.	

מתריעין על חיה רעה	אם....., שאז הוי מכה משולחת
בעיר	נראית ביום
בשדה שאינה סמוכה לאגם	נראית ביום ועומדת במקומה ואינה בורחת
בשדה הסמוכה לאגם	רצתה אחריהם
באגם	טרפה שני בני אדם כאחד ואכלה אחד מהם
כוכא דצידי שהיא רחוק מן היישוב	עלתה לגג (או לבית שתחתיו) ונטלה תינוק מעריסה

מסכת תענית דף כב

• ת"ר חרב שאמרו שמתריעין עליהן, אפילו **חרב של שלום**, כמו בימי המלך יאשיהו, שפרעה נכה רצה לעבור הארץ, ולא נתן לו רשות, ולבסוף נהרג יאשיהו.

• (משנה יט.) מעשה שגזרו **תענית** על שנראה כמלא פי תנור **שדפון** באשקלון.

• (גמרא כב:) **איבעיא להו** האם השיעור של מלא תנור, היינו תבואה, וזה שיעור גדול יותר שממלא כל התנור, או דילמא השיעור של מלא תנור היינו פת, דשיעור קטן הוא שאין דרך למלאות כל חלל התנור פת אלא בדפנות מדביקין אותו?

• ת"ש כמלא פי התנור, והיינו פת דאילו תבואה לא מצי קיימא על פי התנור.

• **ועדיין תיבעי להו**, האם פת זו ככיסוי דתנור שאינה שיעור גדול, או דילמא כמו שורה של ככרות לחם הדבקות בתנור זה ליד זה מסביב לפי התנור (פירוש אחר ברש"י שמדביקין זה למעלה מזה עד פי התנור).

• **תיקו.**

• (משנה יט.) ועוד מעשה שגזרו **תענית** על **שאכלו זאבים** שני תינוקות בעבר הירדן, ר' יוסי אומר לא על שאכלו וכו'.

• (גמרא כב:) **אמר עולא משום רבי שמעון בן יהוצדק**, מעשה ובלעו זאבים שני תינוקות, והקיאו דרך בית הרעי, ובא מעשה לפני חכמים, וטיהרו את הבשר (דנתעכל ונתבטל תוך מעיו), וטמאו את העצמות (דלא מתעכלו).

• (משנה יט.) **על אלו מתריעין בעננו בשבת**, על עיר שהקיפוה **נכרים** או **נהר**, ועל **הספינה** המיטרפת בים.

• (גמרא כב:) ת"ר על כולן יחיד רשאי להתענות, ר' יוסי אומר אינו רשאי שמא לא יהא לו כח להרויח ולהתפרנס מיגיעו ויצטרך לבריות ואין הבריות מרחמין עליו, **אמר רב יהודה אמר רב** מ"ט דר' יוסי דכתיב "ויהי האדם לנפש חיה", נשמה שנתתי בך החייה.

מסכת תענית דף כב:

- (משנה יט.) ר' יוסי אומר לעזרה ולא לצעקה, שמעון התימני אומר אף על הדָּבָר, ולא הודו לו חכמים.
- (גמרא כב:) איבעיא להו לא הודו לו חכמים בשבת, אבל בחול הודו לו, או דלמא לא הודו לו כלל.
- ת"ש דתניא מתריעין על הדבר בשבת ואצ"ל בחול, ר' חנן בן פיטום תלמידו של ר"ע משום ר"ע אומר אין מתריעין על הדבר כל עיקר, וא"כ מסתבר שחכמים במשנתנו שלא הודו לשמעון התימני דעתן כן. (וזה שאין מתריעין כל עיקר היינו חוץ משני וחמישי שנאמר בתחילת דף יד. שמתריעין על הדבר.)
- (משנה יט.) אין מתריעין על רוב גשמים וכו'
- (גמרא כב:) ת"ר... כברייתא שלנו..... אמר ר' יוחנן לפי שאין מתפללין על רוב הטובה.
- אמר רמי בר יוד ובגולה מתריעין עליה, תניא נמי הכי שנה שגשמיה מרובין אנשי משמר שולחין לאנשי מעמד תנו עיניכם באחיכם שבגולה שלא יהא בתיהם קבריהם.....